

ՀՀ առողջապահության
նախարարություն

ՀՀ գյուղատնտեսության
նախարարություն

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra
Federal Department of Foreign Affairs FDFA
Swiss Agency for Development and Cooperation SDC

SDA Strategic
Development Agency
Strategies for Development

ՄՆԿԵՆՔ ԱՌՈՂԻՑ ԵՎ ԼԻՆԵՆՔ ԱՌՈՂԻՑ

Ի՞նչ է բրուցելոզը

Բրուցելոզը մարդկանց և կենդանիների համար ընդհանուր վարակիչ հիվանդություն է, որը սովորաբար ուղեկցվում է փոփոխական տենդով, թուլությամբ, մկանացավերով, հոդացավերով, ախորժակի բացակայությամբ և քրտնարտադրությամբ: Մարդկանց մոտ հիվանդության գաղտնի շրջանը տևում է երկու կամ երեք շաբաթ:

Ո՞վ է կարող վարակվել բրուցելոզով

Բրուցելոզով կարող են հիվանդանալ ինչպես բոլոր տարիքի և սեռի մարդիկ, այնպես էլ գյուղատնտեսական, տնային (ընտանի) և վայրի կենդանիները: Վարակվելու ռիսկի ենթակա են հատկապես այն անձիք, ովքեր շփվում են կենդանիների հետ:

Եթե Դուք օգտագործում եք Ձեր իսկ կենդանու կաթը և տանը պատրաստում կաթնամթերք, ապա **ԵՌԱՅՐԵՔ ԿԱԹՇ** բրուցելոզով չհիվանդանալու համար:

ՄՆՆԴԻ ՃԻՇՏ ՎԵՐԱՄՇԱԿՈՒՄ

Մի՛ խմեք հում (չեռացված) կաթ նույնիսկ եթե Ձեր կենդանին պատվաստվել է կամ արյան նմուշառման արդյունքում հիվանդություն չի հայտնաբերվել:

ՀԻՇԵ՛Ք

բրուցելոզի հարուցիչները ոչնչանում են՝

- 70°C՝ դեպքում 30 րոպեում,
- 85-90°C՝ 20 վայրկյանում,
- 100°C՝ անմիջապես

Մի՛ պատրաստեք կաթնամթերք հում կաթից.
Օգտագործե՛ք կաթը ՄԻԱՅՆ ջերմային մշակումից հետո:

Մի՛ օգտագործեք թարմ պանիր.
Ջերմային մշակման չենթարկված կամ չպաստերիզացված կաթից պատրաստված պանիրը ՊԱՐՏԱԴԻՐ պահել աղաջրում՝ 60-90 օր, որից հետո միայն օգտագործել սննդի մեջ:

Կենդանիներին հում պանրի շիճուկ մի՛ կերակրեք.
Պանրի արտադրությունից մնացած շիճուկը պարունակում է մեծ քանակությամբ հարուցիչներ, հետևաբար այն որպես անասնակեր կարելի է օգտագործել միայն եռացնելուց հետո:

Մի՛ օգտագործեք կիսաեփ մսեղիք.
Բրուցելոզի հարուցիչները ոչնչանում են լավ եփելուց հետո:

Հ Ի Շ Ե ՛ Ք

- Դուք կարող եք կանխել բրուցելոզ հիվանդությունն ընդամենը կաթը եռացնելով
- Հում միսը, հում կաթը և տնային պայմաններում պատրաստված, սխալ մշակված կաթնամթերքը կարող են դառնալ բրուցելոզով հիվանդանալու պատճառ
- Մսի չորացումը, աղի օգտագործումը, սառեցումը, սառնարանում պահելը և ծխեցումը բրուցելոզի հարուցիչը ոչնչացնելու համար բավարար չեն

Մարդկանց շրջանում
հիվանդության հետ կապված՝
հարցերի դեպքում զանգահարել՝
Առողջապահության նախարարության

ԹԵԺ ԳԻԾ՝ 52-88-72

Կենդանիների և սննդի հետ կապված
խնդիրների դեպքում զանգահարել՝
Սննդամթերքի անվտանգության
պետական ծառայության

ԹԵԺ ԳԻԾ՝ 20-60-40